

11-05-2009
PROTOKOL
581/09-71

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR
Odbor evropské územní spolupráce
RNDr. Jiří Horáček
ředitel odboru

V Praze dne 6. května 2009
Č.j.: 16019/2009-71

Věc: Výklad k aktuálním problémům souvisejícím s realizací programů Cíle 3

Vážený pane řediteli,

v příloze Vám zasílám stanovisko Řídícího/Národního orgánu programů přeshraniční spolupráce Cíle 3 k aktuálním problémům realizace těchto programů, které vzešly z komunikace mezi pracovníky MMR a CRR ČR a na ni navazujících pracovních schůzek.

Dovoluji si Vás požádat o předání tohoto stanoviska příslušným pracovníkům odborných útvarů hlavní kanceláře. CRR ČR.

Děkuji za spolupráci

S pozdravem

Vážený pan
Ing. Petr Sýkora
ředitel
Centrum pro regionální rozvoj ČR
Vinohradská 46
120 00 Praha 2

Do výpravny došlo dne 11-05-2009
Vypraveno dne s příl.
obyč. dopor.
poslem

Stanovisko Řídícího/Národního orgánu programů přeshraniční spolupráce Cíle 3 k aktuálním problémům při realizaci těchto programů

1. Doplnující výklad k pravidlům způsobilosti pro programy přeshraniční spolupráce Cíle 3

Přípravné výdaje

Dle pravidel způsobilosti výdajů pro programy přeshraniční spolupráce je za přípravný výdaj považován takový, u něž datum zdanitelného plnění předchází datu registrace¹ projektu. V případě, že na dokladu není uvedeno datum uskutečnění zdanitelného plnění, je v takovém případě rozhodné pro posouzení toho, zda se jedná o přípravný výdaj, datum vystavení dokladu.

Výdaje na aktivity realizované mimo podporované území

Dle pravidel způsobilosti výdajů pro programy přeshraniční spolupráce je pro způsobilost aktivit mimo podporované území - kromě splnění ostatních pravidel způsobilosti jako je např. nezbytnost pro splnění cílů projektu – také nutné, aby tyto aktivity byly specifikovány v projektové žádosti a schváleny Monitorovacím výborem.

Co se týká rozsahu způsobilých výdajů na aktivity mimo podporované území, jsou způsobilé i veškeré související výdaje, které naplňují pravidla způsobilosti a pro vykonání aktivity mimo podporované území jsou nezbytné. Jako příklad lze uvést např. účast na veletrhu mimo podporované území. V tomto případě bude způsobilým výdajem nejen poplatek za pronájem plochy nebo stánku, ale také související výdaje na dopravu na veletrh, ubytování, cestovní náhrady apod.

Pokud pro daný výdaj nejsou v platném rozpočtu projektu v rámci příslušných kapitol prostředky, je možné výdaj schválit pouze za podmínky, že rozpočet projektu bude upraven.

Věcné příspěvky

Věcnými příspěvky se rozumí:

- poskytnutí pozemků nebo nemovitostí, vybavení nebo surovin pro projekt,
- výzkumná nebo odborná činnost nebo neplacená dobrovolná práce

Problematický je výklad toho, jak chápat „poskytnutí“ v případě první skupiny věcných příspěvků. ŘO/NO chápe poskytnutí jako vklad dané věci do projektu, ne pouze jeho použití pro projekt. Na základě tohoto výkladu by pak daná věc měla být vyčleněna výhradně pro využívání v rámci projektu a pro tento účel také využívána po dobu udržitelnosti projektu.

Nicméně objevuje se i jiný výklad a to ten, že poskytnutí neznamená, že daná věc musí být používána výhradně v rámci projektu a může sloužit i pro jiné aktivity s projektem nesouvisející. V tomto případě by věcný příspěvek byl používán obdobně jako při aplikaci odpisů.

Vzhledem k tomu, že neexistuje žádný oficiální výklad, obrátil jsem se na Evropskou komisi, s dotazem, který výklad je správný. Do doby než EK zašle své stanovisko je nutné schvalovat věcné příspěvky pouze v případech, které odpovídají výkladu ŘO/NO. Věcné příspěvky v případech, které odpovídají druhému z uvedených výkladů do té doby není možné uznávat jako způsobilý výdaj.

¹ U programu přeshraniční spolupráce ČR-Bavorsko se nejedná o datum registrace, ale datum ukončení prvotní kontroly přijatelnosti.

Výdaje na publikace obsahující bezplatnou inzerci

V pravidlech způsobilosti pro programy přeshraniční spolupráce je uvedeno, že **nezpůsobilé jsou výdaje na publikace, pokud tyto publikace obsahují bezplatnou inzerci** (tzn. inzerování konkrétní ekonomické činnosti - nabízení konkrétních výrobků a služeb na trhu, která je přiřítatelná konkrétnímu subjektu bez ohledu na jeho právní status či způsob financování). Publikacemi se přitom myslí jakýkoliv tištěný materiál. Takto obecně pojatá definice ovšem znemožňuje financovat aktivity, které jsou v rámci jednotlivých programů podporovány. Jedná se např. o projekty v oblasti cestovního ruchu zaměřené na destinační management, kde se jako jedna z vhodných aktivit nabízí tvorba publikací (např. brožur, letáků), které budou informovat nejen o turistických zajímavostech daného regionu, ale také o nabídce souvisejících služeb (např. ubytovacích, stravovacích). Z toho důvodu byla pro tyto aktivity stanovena výjimka z nezpůsobilosti. Konkrétně se jedná o doplnění poznámky pod čarou následovně:

Výjimku tvoří případy, kdy inzerování konkrétních výrobků nebo služeb je přímo cílem projektu nebo přímo přispívá k naplnění cíle projektu, za podmínky, že všem subjektům, které v daném místě a čase inzerované výrobky nebo služby nabízejí, bude inzerce umožněna.

Tato výjimka se netýká pouze programu přeshraniční spolupráce Sasko-ČR, kde se subjekty podílející na realizaci programu dohodly na tom, že tento typ aktivit nebude v rámci programu z veřejných prostředků podporován. Výjimka bude u ostatních jednotlivých programů promítnuta v rámci aktualizace příslušných dokumentů a bude mít i zpětnou platnost, tudíž kontrolori mohou již na základě tohoto dopisu v praxi výjimku uplatňovat.

Zde si ještě dovoluji upozornit na to, že je nutné aby příjemce neaplikoval diskriminační přístup a umožnil inzerci všem, kteří o ni mají zájem. Forma jakou tak učiní bude záviset vždy na charakteru projektu, např. u projektů v oblasti cestovního ruchu se jeví jako vhodné zveřejnit informaci o možnosti inzerce po určitou dobu (např. 1 měsíce) na svých internetových stránkách, příp. na stránkách turistických informačních center, případně vyžádat si od turistických informačních center působících v řešeném území kontakty na subjekty, kterých se inzerce dotýká a tyto subjekty následně oslovit.

Používání mediánu pro stanovení výše obvyklé mzdy v regionu

Pravidla způsobilosti pro programy přeshraniční spolupráce stanovují, že v případě prací prováděných na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti se přiměřenost mzdy srovnává s regionální statistikou ceny práce a to s hodnotou mediánu.

V příslušných dokumentech není blíže specifikováno k jakému okamžiku se má vztahovat hodnota mediánu a Řídící/Národní orgán ani toto specifikovat nebude. Důvod je ten, že mohou být zvolena různá řešení s ohledem např. na délku projektu, smluvní ujednání obsažená v příslušné dohodě apod. Jedinými podmínkami jsou:

- zvolený způsob musí být uplatňován stejně pro všechna vyúčtování předkládaná v rámci projektu daným partnerem (tj. u všech Prohlášení o uskutečněných výdajích daného partnera),
- časový okamžik, ke kterému se hodnota mediánu volí musí spadat do období ohraničeného 1.1.2007 a prováděním kontroly výdaje, na něž se hodnota mediánu vztahuje

Způsobilost výdajů na jazykové mutace při vydávání publikací

Co se jazykových mutací při vydávání publikací týká, vychází se z informací, které byly uvedeny v projektové žádosti, pakliže v průběhu hodnocení nebo schvalování projektu MV nebylo rozhodnuto jinak.

V případě, že projektová žádost nespecifikuje přesně v jakých jazykových mutacích se předpokládá vydávání publikací, bude uplatňován stejný přístup jako tomu bylo u programů INTERREG IIIA. Tzn. že způsobilé jsou vždy výdaje na vyhotovení publikací v českém jazyce a jazyce partnerského státu. V případě území ležícího při hranicích 3 sousedních států lze v případech, kdy je to s ohledem na charakter projektu vhodné, rovněž uznat za způsobilé použití českého jazyka a obou jazyků sousedních zemí (např. na česko-polsko-saském pomezí použití češtiny, polštiny a němčiny).

Ve výjimečných případech, pokud si to charakter projektu vyžaduje, bude mimo výše uvedených možností kladně posouzeno i použití jednoho dalšího jazyku, např. angličtiny.

V případě výdajů souvisejících s tlumočením lze aplikovat stejný přístup jako u publikací, tj. způsobilé jsou 2 národní jazyky, u území ležícího při hranicích 3 sousedních států také jazyk třetího státu, který není zapojen do daného programu a pokud je to nezbytné lze jako způsobilý akceptovat i jeden další jazyk (např. angličtina), přičemž příjemce musí nezbytnost tlumočení do tohoto jazyka prokázat.

Výdaje na kulturní a umělecké činnosti

Pravidla způsobilosti pro programy přeshraniční spolupráce stanovují, že nezpůsobilé jsou:

„výdaje na kulturní a umělecké činnosti dodávané nebo zprostředkované externími subjekty, výjimkou jsou dodávky od nepodnikatelských subjektů sídlících v podporovaném území za podmínky, že fyzická osoba nebo právnická osoba přímo vykonávající tyto kulturní a umělecké činnosti mají též sídlo v podporovaném území a jimi dodávaná kulturní a umělecká činnost není hlavním zdrojem jejich příjmů“

Kulturní nebo uměleckou činností se v tomto případě rozumí veřejná hudební, taneční, herecká a varietní vystoupení vč. moderování těchto vystoupení. Výdaji se pak rozumí pouze odměny (čisté honoráře), které jsou aktérům za veřejná vystoupení zaplacený. Aby výdaje byly způsobilé, musí mít osoby (fyzické nebo právnické), které kulturní a umělecké činnosti vykonávají, sídlo v podporovaném území a vykonávaná činnost nesmí být hlavním zdrojem jejich příjmů tak, jak je definováno v pravidlech způsobilosti.

V případě, že tyto činnosti jsou dodávány zprostředkovaně, musí být dle definice v pravidlech způsobilosti výdajů zprostředkovatelem nepodnikatelský subjekt, který rovněž sídlí v podporovaném území a musí být doloženo splnění podmínek uvedených v předchozím odstavci. Zprostředkovatele je přitom v tomto kontextu nutné chápat jako osobu (fyzickou nebo právnickou), jejíž role spočívá pouze v zajištění účasti aktérů veřejných vystoupení a nevykonává žádné další činnosti související s organizací akce. Činnost subjektů, kteří zabezpečují i další aktivity spojené s organizací akce (např. zabezpečují catering, techniku, pozvánky na akci atd.) není v tomto kontextu chápána jako činnost zprostředkovatelská. V případě, kdy daný subjekt organizačně zabezpečuje celou akci a v rámci toho také zajišťuje účast aktérů veřejných vystoupení musí jím fakturované výdaje být doloženy takovým způsobem, aby bylo zřejmé, že výdaje spojené s kulturní nebo uměleckou činností splňují podmínky způsobilosti (tj. aktéři vykonávající kulturní nebo uměleckou činnost sídlí v podporovaném území a vykonávaná činnost není hlavním zdrojem jejich příjmů).

Výdaje hrazené v hotovosti

Pravidla způsobilosti pro programy přeshraniční spolupráce stanovují, že způsobilé jsou výdaje hrazené v hotovosti do max. 500 EUR / 13000 Kč. Náležitosti dokladování ovšem umožňovaly kontrolorovi uznat v odůvodněných případech i částku vyšší než výše uvedenou. Tato výjimka z pravidel způsobilosti byla náležitosti dokladování zveřejněnými dne

17.4.2009 zrušena. Při kontrolách způsobilosti výdajů je tedy možné v řádně odůvodněných případech uplatnit výjimku z pravidel způsobilosti a uznat výdaje hrazené v hotovosti nad výše uvedené limity, ale pouze pokud byly vynaloženy nejpozději do 16.4.2009. Od zveřejnění nové verze náležitostí dokladování (tj. od 17.4.2009 již nelze výjimku aplikovat.

Tímto nejsou dotčena ustanovení bodu 4 tohoto dopisu týkající se časového určení platnosti pravidel způsobilosti výdajů.

Výdaje na mzdy

Pravidla způsobilosti pro programy přeshraniční spolupráce stanovují, že u mzdových výdajů je způsobilá mzda, která nepřekračuje obvyklou výši mzdy vyplácenou pro danou pracovní pozici u projektového partnera. Poznámka pod čarou pak specifikuje jak se obvyklá výše mzdy určuje a za jaké referenční období. Při stanovování obvyklé výše mzdy se přitom vychází z úhrnu zúčtovaných mezd zaměstnanci uvedeného ve mzdovém listě/zúčtovací a výplatní listině/evidenčním listu důchodového pojištění za kalendářní rok předcházející datu podání soupisky výdajů.

2. Závaznost jednotek uváděných v rozpočtu projektu

Společně s projektovou žádostí předkládají žadatelé také podrobné rozpočty projektu, které specifikují kromě celkových částek jednotlivých typů výdajů také počet pořizovaných jednotek a jednotkové ceny. Co se týká závaznosti počtu jednotek, platí následující:

- u investic, nákupu vybavení apod. jsou tyto hodnoty (pokud nebyly v průběhu hodnocení, schvalování MV nebo přípravy smlouvy změněny) závazné a nelze je překročit, pokud příjemce překročení řádně nezdůvodní (např. pokud byl v rozpočtu uveden 1 počítač pro realizaci projektu, pak výdaje na pořízení dalších kusů počítačů jsou nezpůsobilé)
- u personálních výdajů lze aplikovat určitou benevolenci, protože se předem často těžko odhaduje předpokládaná časová náročnost, takže původně plánované počty hodin či zapojených osob mohou být překročeny. Samozřejmě pokud má překročení plánovaných hodnot vliv na výši kapitol rozpočtu, je třeba postupovat dle pravidel pro provádění změn rozpočtu.

3. Sdílené výdaje

Sdílené výdaje jsou v současné době aplikovány u programů přeshraniční spolupráce ČR-Polsko, Rakousko-ČR a Bavorsko-ČR. U prvních dvou zmíněných programů je postup pro uplatnění sdílených výdajů následující²:

- partneři ve smlouvě (např. v dohodě o spolupráci nebo jakékoliv jiné dohodě) definují, které výdaje z rozpočtu projektu jsou považovány za sdílené a v jakém poměru je jednotliví partneři ponesou,
- jeden z partnerů provede výběrové řízení, jehož výsledkem bude uzavření smlouvy s vybraným dodavatelem,
- dodavatel zašle fakturu tomuto partnerovi, který uhradí celou částku sdílených výdajů,

² U programu Bavorsko – ČR je uplatňován odlišný postup, který je méně formalizovaný a není tudíž nutné přijímat níže popisované změny.

- výdaje předloží ke kontrole svému kontrolorovi, který provede jejich kontrolu a vystaví certifikát pro sdílené výdaje,
- následně tento partner, který uhradil celou částku sdílených výdajů, fakturuje příslušné podíly svým partnerům v souladu s uzavřenou dohodou (viz první odrážka) a partneři mu danou částku výdajů uhradí,
- partneři následně tyto výdaje předloží ke kontrole.

Z pohledu Řídícího/Národního orgánu je možné, aby partner, který uhradil celou částku sdílených výdajů fakturoval příslušný podíl svým partnerům ještě předtím, než výdaje předloží ke kontrole svému kontrolorovi, který na ně vystaví certifikát. Tato skutečnost nemá žádný vliv na následně prováděnou kontrolu ani na následující kroky, protože nikde není stanoveno, že faktura vystavená partnerem, který všechny sdílené výdaje uhradil, musí být přesně na částku, která odpovídá podílu partnera na **způsobilých** sdílených výdajích.

Pravidla pro uplatňování způsobilých výdajů popsaná v příslušné dokumentaci programu navíc stanovují, že na sdílené výdaje lze vystavovat certifikáty nejpozději v předposledním monitorovacím období, aby bylo možné je participujícími partnery uplatnit v rámci posledního období. Tato podmínka vychází z předpokladu, že partner, který uhradil celou částku sdílených výdajů je předkládá ke kontrole vždy ve stejném okamžiku jako všechny své ostatní výdaje (tj. po skončení monitorovacího období v rámci soupisky výdajů).

Existuje ovšem i možnost předložit sdílené výdaje ke kontrole mimo tyto předem definované termíny, které se vážou na skončení monitorovacího období. V takovémto případě lze uplatnit i sdílené výdaje, které byly vynaloženy v posledním monitorovacím období. Podmínkou ovšem je, že partner, který sdílené výdaje celé uhradil, je předloží ke kontrole s takovým předstihem, aby bylo možné vystavit certifikát na sdílené výdaje předtím, než budou jednotlivými partnery předkládány výdaje k závěrečné kontrole.

V tomto smyslu budou Příručky pro příjemce dotace při aktualizacích upraveny, ale postup je možné uplatňovat při kontrolách prováděných před vydáním aktualizovaných verzí.

4. Zadávání veřejných zakázek

Pravidla pro zadávání veřejných zakázek jsou stanovena zákonem č. 137/2006 Sb., o zadávání veřejných zakázek. U zakázek, jejichž zadávání není upraveno tímto zákonem musí být dodrženy postupy, které ŘO/NO vydal jako součást programové dokumentace.

Všechny tyto předpisy ovšem uvádějí finanční limity, od kterých se pak odvozuje režim zadání veřejné zakázky, v CZK. V případě, že bude veřejná zakázka realizovaná v EUR, pro ověření zda byl dodržen odpovídající postup se přepočítá částka na CZK kurzem České národní banky CZK/EUR platným v den zahájení výběrového řízení (tj. v den zveřejnění výzvy/ oslovení potenciálních uchazečů).

5. Časové určení platnosti jednotlivých pravidel

U programů přeshraniční spolupráce Cíle 3 mohou být výdaje způsobilé již od 1.1.2007. Podrobná pravidla pro realizaci projektů však byla zveřejňována až v průběhu roku 2008 tak jak byla dokončována příslušná dokumentace a vyhlašovány jednotlivé programy. V konkrétních případech se tak mohlo stát, že příjemci vynaložili nějaké výdaje ještě předtím, než byly zveřejněny konkrétní podmínky pro realizaci projektů (některé skutečnosti nemohly být příjemcům v dané době známy). Toto je nutné brát na zřetel při posuzování některých výdajů a k tomuto faktu přiměřeně přihlídnout (je vyloučena zpětná platnost daných pravidel,

pokud by jejich uplatnění bylo k tíži příjemce). Jedná se o pravidla upravující následující oblasti:

Způsobilost výdajů

Z hlediska kontroly nelze striktně vyžadovat ta pravidla, která byla dodatečně stanovena Řídícím/Národním orgánem, tj. nevyplývají přímo z nařízení nebo z metodiky způsobilých výdajů vydané Ministerstvem pro místní rozvoj. Konkrétně se jedná o **rozšířený výčet nezpůsobilých výdajů ŘO/NO pro programy přeshraniční spolupráce Cíle 3 pro české partnery** a s ohledem na časové hledisko způsobilosti výdajů se – vyjma projektů technické pomoci – jedná pouze o výdaje na přípravu projektů. Následující tabulka uvádí přehled toho, kdy a v jakém dokumentu byla pravidla způsobilosti oficiálně zveřejněna, a tudíž jejich plnění může být až od tohoto data striktně vyžadováno.

Program přeshraniční spolupráce Cíle 3	Dokument obsahující pravidla způsobilosti výdajů	Datum zveřejnění dokumentu
Rakousko – ČR	Pokyny pro české žadatele	27.3.2008
ČR – Polsko	Příručka pro žadatele	14.1.2008
Slovensko – ČR	Příručka pro žadatele	14.4.2008
Bavorsko – ČR	Příručka pro české žadatele	24.1.2008
Sasko - ČR	Příručka pro české kooperační partnery – podávání žádostí	31.7.2008

Zadávání veřejných zakázek, u nichž postup není upraven zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Zde je nutné rozlišovat 3 režimy, protože tato pravidla se vyvíjela postupně:

- do zveřejnění prvních dokumentů³, které řeší zadávání veřejných zakázek, u nichž není postup upraven zákonem – v tomto období nebylo zadávání tohoto druhu zakázek nějak upraveno, tudíž platí, že zadavatel byl povinen dodržovat pouze zásady uvedené v § 6 zákona o veřejných zakázkách, tj. zásadu **transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace**
- období od zveřejnění prvních dokumentů, které řeší zadávání veřejných zakázek, u nichž není postup upraven zákonem do 28.2.2009 – při zadávání zakázek musí být dodrženy postupy, které jsou obsaženy v příslušném dokumentu (stanovují finanční limity zakázek a jim odpovídající postupy)
- zakázky vyhlášené od 1.3.2009 – pro tyto zakázky musí být kromě postupů uvedených v bodě b) také dodrženy další povinnosti (např. obsahové náležitosti zadávací dokumentace, náležitosti zprávy z jednání hodnotící komise apod.), které jsou součástí platné dokumentace programu.

Následující tabulka pro jednotlivé programy uvádí, v jakém období platí který z režimů. Rozhodné pro určení příslušného režimu je datum vyhlášení veřejné zakázky.

³ U programů s Polskem, Rakouskem a Bavorskem se jedná o 1. verzi Příručky/pokynů pro příjemce, u programu se Saskem se jedná o 1. verzi Realizačního dokumentu a u programu se Slovenskem o 1. verzi Programového manuálu. Data zveřejnění těchto dokumentů odpovídají datům uvedeným v tabulce níže ve 2. sloupci.

Program přeshraniční spolupráce Cíle 3	Postup podle bodu a)	Postup podle bodu b)	Postu podle bodu c)
Rakousko – ČR	do 7.9.2008	8.9.2008 – 28.2.2009	od 1.3.2009
ČR – Polsko	do 24.7.2008	25.7.2008 – 28.2.2009	od 1.3.2009
Slovensko – ČR	do 13.4.2008	14.4.2008 – 28.2.2009	od 1.3.2009
Bavorsko – ČR	do 9.10.2008	10.10.2008 – 28.2.2009	od 1.3.2009
Sasko - ČR	do 30.7.2008	31.7.2008 – 28.2.2009	od 1.3.2009

Náležitosti dokladování

Náležitosti dokladování stanovují, jak mají být jednotlivé typy výdajů doloženy pro účely kontroly jejich způsobilosti. Vzhledem k tomu, že příprava všech podkladů pro kontrolu výdajů je poměrně náročná, je zapotřebí poskytnout příjemcům dostatek času se adaptovat na případné změny, které se v náležitostech dokladování vyskytnou. Z toho důvodu ŘO/NO stanovuje, že příjemci budou výdaje dokládat vždy dle té verze náležitostí dokladování, která byla platná poslední pracovní den měsíce předcházejícího tomu, ve kterém zpracují (podepíší) soupisku výdajů.

6. Rozhodnutí o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu ČR

Rozhodnutí o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu ČR je vydáváno všem českým partnerům, kteří o dotaci ze SR požádají v projektové žádosti, a to v rámci všech programů přeshraniční spolupráce. Rozhodnutí vydává ŘO/NO a distribuuje jej příslušným příjemcům prostřednictvím poboček CRR ČR (na pobočky CRR ČR je zasíláno ŘO/NO oficiálním dopisem, v kopii Hlavní kanceláři CRR ČR. Pobočky poté jednotlivá rozhodnutí distribuuji příslušným příjemcům dotace SR).

Pro účely proplácení dotace SR je příjemce povinen na příslušnou pobočku CRR ČR zaslat vyplněný formulář Identifikace bankovního účtu pro proplácení SR, a to nejpozději společně s prvním předložením výdajů ke kontrole. CRR ČR zašle Identifikaci bankovního účtu ŘO/NO nejpozději s prvním osvědčením o způsobilosti výdajů.